

**Budapest Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének
43/2022. (XII. 15.) önkormányzati rendelete**

a műalkotás és emléktábla állításának rendjéről*

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. §-ában kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdés 5. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A rendelet hatálya

1. § (1) A rendelet hatálya kiterjed Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) közigazgatási területén:

- a) a közterületen vagy épület homlokzatán történő emléktábla állítására;
- b) az Önkormányzat tulajdonában álló közterületen vagy önkormányzati tulajdonú épületen műalkotás elhelyezésére;
- c) a nem önkormányzati tulajdonú épületen műalkotás elhelyezésének véleményezésére.

(2) A rendelet szabályait megfelelően alkalmazni kell a jogszerűen felállított műalkotás és emléktábla áthelyezése, szövegének megváltoztatása, felújítása vagy eltávolítása esetén is.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

1. emléktábla: az épület homlokzatára vagy valamilyen hordozófelületre rögzített, egy nézőpontból értelmezhető, jellemzően csak szöveget tartalmazó műalkotásnak nem minősülő alkotás;
2. műalkotás: mindazon művészeti alkotómunka eredményeként létrehozott művészeti alkotás, amelyet nézni, látni lehet, és célja nem valamely konkrét használati funkció kiszolgálása. Műalkotásnak minősül az emléktábla abban az esetben, ha az emléktáblára művészeti alkotás is kerül;
3. nyilvános pályázati eljárás: az Önkormányzat honlapján meghirdetett pályázati eljárás, amelyben az ajánlattevők köre előre meg nem határozható;
4. szakvéleményt adó szervezet: az OMSZI Intézményfenntartó Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

* Egységes szerkezetben a módosító 19/2024. (X.10.) ör-rel.

3. A Művészeti és Helytörténeti Tanács feladatai, összetétele, díjazása

3. § (1) A Művészeti és Helytörténeti Tanács (a továbbiakban: Tanács) a 6. § (1) és (2) bekezdése és a 7. § (1), (2) és (4) bekezdése alapján benyújtott kezdeményezést megvizsgálja és

- a) az 1. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti esetben javaslatot tesz a kezdeményezés jóváhagyására vagy elutasítására;
- b) az 1. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a kezdeményezésről véleményt alkot.

(2) A Tanács tagja:

- a) a polgármester;
- b) az Önkormányzat főépítésze;
- c)¹ a Társadalmi Ügyek Bizottság elnöke;
- d) Józsefváros Közösségeiért Nonprofit Zrt. vezető tisztségviselője vagy az általa kijelölt személy;
- e) helytörténész, akinek szakterülete Budapest Főváros VIII. kerülete (a továbbiakban: Józsefváros);
- f) művészettörténeti végzettséggel rendelkező személy;
- g) grafikus;
- h) szobrászművész.

(3)² A képviselő-testület által átruházott hatáskörben a polgármester dönt a Tanács (2) bekezdés e)-h) pontja szerinti tagjának 2 év határozott időre történő kinevezéséről.

(4) Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a Tanács (2) bekezdés e)-h) pontja szerinti tagját ülésenként 35.000 Ft tiszteletdíj illeti meg. A Tanács működésének költségeinek fedezetét a Képviselő-testület a tárgyévi költségvetési rendeletében biztosítja.

(5) A Tanács működését és döntéshozatalának rendjét ügyrendjében szabályozza.

4. Műalkotás és emléktábla elhelyezésével kapcsolatos közös rendelkezések

4. § (1) Műalkotás és emléktábla elhelyezésének célja:

- a) Józsefváros, a magyar történelem, illetve Európa történelme és az egyetemes történelem szempontjából jelentős személy; közösség vagy esemény tisztelete, emlékének megőrzése vagy felelevenítése;
- b) az érintett terület esztétikai értékének növelése;
- c) az érintett területen lévő funkciók hangsúlyozása;
- d) a helyi identitás erősítése;
- e) a társadalmi kérdésekre, problémákra való figyelem felhívása;
- f) a turisztikai vonzerő növelése;
- g) a természeti értékek hangsúlyozása.

(2) Természetes személyről legkorábban halála után 2 évvel állítható műalkotás.

5. § Műalkotás vagy emléktábla nem helyezhető el, ha

- a) nem felel meg a 4. § (1) bekezdésében foglalt céloknak;
- b) a kulturális örökség védelméről szóló törvény szerinti előírást sért;
- c) balesetveszélyes;
- d) a környezetet károsíthatja;

¹ Módosította a 19/2024. (X.10.) önkormányzati rendelet 50. § (1) bekezdése, hatályos 2024. október 11-től.

² Módosította a 19/2024. (X.10.) önkormányzati rendelet 50. § (2) bekezdése, hatályos 2024. október 11-től.

e) elhelyezését az eljáró hatóság műemléki bejelentési eljárás keretében megtiltotta.

5. Emléktábla elhelyezésének eljárásrendje

6. § (1) Az 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben emléktábla elhelyezését az 1. melléklet szerinti kérelem, valamint a (2) bekezdésben felsorolt mellékletek Önkormányzatnak történő hiánytalan benyújtásával kezdeményezheti természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet.

(2) A kezdeményezésnek az alábbi mellékleteket kell tartalmaznia:

a) az emléktábla:

aa) helyszínének pontos megjelölését homlokzati rajzon vagy fotón bejelölve;

ab) méretét és anyagának leírását;

ac) látványtervét.

b) a megörökíteni kívánt személy, szervezet munkásságának, életútjának vagy a megörökíteni kívánt eseménynek a rövid leírását;

c) pénzügyi támogatás igénylése esetén a kezdeményező által vállalt önrész összegének feltüntetését;

d) az Önkormányzat tulajdonának kivételével az érintett ingatlan valamennyi tulajdonosának, vagy a társasház közgyűlésének írásbeli hozzájárulását.

(3) A Nyelvtudományi Kutatóközpont, a műalkotás szövegezésének helyességéről szóló igazolásának beszerzéséről a polgármester gondoskodik, melyet a Tanács az eljárása során köteles figyelembe venni.

(4) Ha a kezdeményezés nem felel meg az (1) és (2) bekezdésben foglalt követelményeknek, az Önkormányzat a kezdeményezés beérkezésétől számított 15 napon belül legfeljebb 30 napos határidővel hiánypótlásra hívja fel a kérelmezőt.

(5) A Tanács javaslata alapján az emléktábla elhelyezéséről a Képviselő-testület dönt.

6. Műalkotás elhelyezésének eljárásrendje

7. § (1) Az 1. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti esetben műalkotás elhelyezését az 1. melléklet szerinti kérelem, valamint a (2) és (4) bekezdésben felsorolt mellékletek Önkormányzatnak történő hiánytalan benyújtásával kezdeményezheti természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet.

(2) A kezdeményezésnek az alábbi mellékleteket kell tartalmaznia:

a) a műalkotás:

aa) helyszínének pontos megjelölését helyszínrajzon bejelölve;

ab) méretét és anyagának leírását;

ac) fotóját, illetve látványtervét.

b) a megörökített vagy megörökíteni kívánt személy, szervezet munkásságának, életútjának vagy a megörökíteni kívánt eseménynek a rövid leírását;

c) az elhelyezéshez szükséges pénzügyi támogatás igénylése esetén a kezdeményező által vállalt önrész összegének feltüntetését;

d) az Önkormányzat tulajdonának kivételével az érintett ingatlan valamennyi tulajdonosának, vagy a társasház közgyűlésének írásbeli hozzájárulását.

(3) Az 1. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a polgármester gondoskodik a szakvéleményt adó szervezet szakvéleményének és a Nyelvtudományi Kutatóközpont, a műalkotás szövegezésének helyességéről szóló igazolásának beszerzéséről melyeket a Tanács az eljárása során köteles figyelembe venni.

(4) Az 1. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a kezdeményezésnek tartalmaznia kell a szakvéleményt adó szervezet szakvéleményét és a Nyelvtudományi Kutatóközpont, a

műalkotás szövegezésének helyességéről szóló igazolását, amelyet a Tanács az eljárása során köteles figyelembe venni.

(5) Ha a kezdeményezés nem felel meg az (1), (2) és (4) bekezdésben foglalt követelményeknek, az Önkormányzat a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül legfeljebb 30 napos határidővel hiánypótlásra hívja fel a kérelmezőt.

8. § (1) A műalkotás elhelyezésével kapcsolatban az Önkormányzat társadalmi egyeztetést tart az Önkormányzat honlapján közzétett hirdetmény szerint, mely minden esetben tartalmazza:

a) a társadalmi egyeztetés részleteit;

b) a javaslatok, észrevételek beküldésének módját és határidejét és;

c) az elhelyezendő műalkotás helyszínét, méreteinek és anyagának leírását és fotóját, illetve látványtervét.

(2)³ Az (1) bekezdés szerinti társadalmi egyeztetés kiírásáról a Képviselő-testület által átruházott hatáskörben a polgármester dönt.

(3) A társadalmi egyeztetés során beérkezett észrevételek összefoglaló táblázatát az Önkormányzat a honlapján közzéteszi.

9. § (1) Az 1. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a társadalmi egyeztetés eredményének figyelembevételével és a Tanács javaslata alapján a műalkotás elhelyezéséről a Képviselő-testület dönt.

(2) Az 1. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a társadalmi egyeztetés eredményének figyelembevételével és a Tanács javaslata alapján a műalkotás elhelyezését a Képviselő-testület véleményezi.

10. § Amennyiben nem áll rendelkezésre az elhelyezni kívánt műalkotás, annak megtervezésére, elkészítésére az Önkormányzat nyilvános pályázatot ír ki. Ebben az esetben a pályázati kiírás tartalmazza a társadalmi egyeztetés és a pályamunkák elbírálásának rendjét.

7. Záró rendelkezések

11. § Ez a rendelet 2023. január 1. napján lép hatályba.

Budapest, 2022. december 15.

dr. Sajtos Csilla
jegyző

Pikó András
polgármester

³ Módosította a 19/2024. (X.10.) önkormányzati rendelet 51. §-a, hatályos 2024. október 11-től.

INDOKOLÁS

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének műalkotás és emléktábla állításának rendjéről szóló 43/2022. (XII. 15.) számú önkormányzati rendeletéhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 42. § 1. pontja szerint a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe tartozik a rendeletalkotás.

A fővárosban a kerületi önkormányzatnak felhatalmazást ad a helyi önkormányzatok és szerveik, köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (a továbbiakban: Hatásköri törvény) 109. §-a arra, hogy döntést hozzon vagy véleményezze műalkotás elhelyezését.

A műalkotásoktól eltérően, az emléktáblák elhelyezéséről törvény nem rendelkezik, illetve e tárgykorban nem áll rendelkezésre törvényi szintű felhatalmazó rendelkezés. Az emléktábla elhelyezése, mint törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszony, az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése alapján önkormányzati rendeletben, saját hatáskörben szabályozható.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A rendelet tárgyi hatályát határozza meg. Az (1) bekezdés a) pontja az emléktáblákra vonatkozik, e kérdésben az önkormányzat az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése alapján szabályozhat.

Az (1) bekezdés b) és c) pontja a műalkotások elhelyezését és az elhelyezés véleményezését jeleníti meg.

A műalkotásokra vonatkozó szabályozás kettős jellege a Hatásköri törvényből következik: a Hatásköri törvény 109. § (1) bekezdése ad felhatalmazást a műalkotás közterületen, önkormányzati tulajdonú épületen való elhelyezéséről történő döntésre, ezen alapul az (1) bekezdés b) pontja. A Hatásköri törvény 109. § (3) bekezdése rendelkezik a nem önkormányzati tulajdonú épületen elhelyezendő művészeti alkotásokról, az új elhelyezés esetén az önkormányzatnak véleményezési joga van, ez jelenik meg az (1) bekezdés c) pontjában.

a 2. §-hoz

A rendeletben használt megnevezések és fogalmak, az emléktábla és a műalkotás fogalmának meghatározását tartalmazza.

a 3. §-hoz

Meghatározza a Művészeti és Helytörténeti Tanács feladatát, tagjait és a tagok részére fizetendő tiszteletdíjat.

A Hatásköri törvény 109. § (2) bekezdése szerint a műalkotás elhelyezéséről történő döntéshez a műalkotás művészi értékére vonatkozóan szakvéleményt kell beszerezni. E szakvéleményt az OMSZI Intézményfenntartó Közhasznú Nonprofit Kft. adja meg a Tanácsnak.

a 4-5. §-hoz

A műalkotás és emléktábla elhelyezésével kapcsolatos közös rendelkezéseket tartalmazza. Meghatározza a műalkotás és emléktábla elhelyezésének célját, az elhelyezést kizáró okokat, a műemléki védelemmel érintett épületekre vonatkozó különös szabályokat.

a 6. §-hoz

Az emléktábla elhelyezésének eljárásrendjét, a benyújtandó dokumentumokat és az elbírálás menetét tartalmazza.

Az 6. § meghatározza, hogy milyen kérelmet, milyen melléleteket kell benyújtani az emléktábla állítása esetében. Az emléktábla állításáról a Képviselő-testület dönt.

a 7-10. §-hoz

A műalkotás elhelyezésének és az elhelyezés véleményezésének eljárásrendjét, a benyújtandó dokumentumokat és az elbírálás menetét tartalmazza.

A 7. § az 1. § (1) bekezdés b) pontjához kapcsolódóan az Önkormányzat tulajdonában álló közterületen és önkormányzati tulajdonú épületen műalkotás elhelyezésére, az 1. § (1) bekezdés c) pontjához kapcsolódóan a nem önkormányzati tulajdonú épületen műalkotás elhelyezésének véleményezésére vonatkozó szabályokat állapítja meg.

A 8-10. § közös szabályokat tartalmaz a műalkotások elhelyezése és véleményezése kapcsán. Az önkormányzat társadalmi egyeztetésre bocsátja az elhelyezni kívánt műalkotást és a beérkezett észrevételek összefoglaló táblázatát közzéteszi a honlapján. Ha nem áll rendelkezésre az elhelyezni kívánt műalkotás, akkor annak megtervezésére, elkészítésére az Önkormányzat nyilvános pályázati eljárást hirdet.

11. §- hoz

Hatályba léptető rendelkezést tartalmazza.

KÉRELEM
műalkotás / emléktábla elhelyezéséhez

A kérelem tárgya: mit kívánnak elhelyezni:*	műalkotás / emléktábla	
Mire irányul a kérelem*:	műalkotás/ emléktábla elhelyezése, az elhelyezés véleményezése, áthelyezés, csere, eltávolítás, szöveg megváltoztatása	
Kinek/minek a részére kívánnak emléket állítani:		
Az emléktábla, műalkotás elhelyezése céljának és indokának leírása:		
Szövegtervezet, méret, anyag:		
Helyszín pontos címe:		
Avatás tervezett ideje:		
Emléktábla esetén annak típusa:*	csak szöveges	egyéb:
Kezdeményező szervezet vagy személy neve:		
székhelye / lakcíme:		
Kapcsolattartó neve:		
telefonszáma:		
e-mail címe:		
levelezési címe:		
Megvalósítás várható teljes, bruttó költsége (Ft):		
Önkormányzati támogatást igényel?	igen	nem
ha igen: mennyit?		

*A megfelelő rész aláhúzendó/bekarikázandó.

Jelen kérelem aláírásával hozzájárulok a fent megadott személyes adataim kezeléséhez.

Dátum:

PH

/cégszerű/ aláírás

